

ธรรมแก้เครียด

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เอาเรื่องครอบครัวก่อนนะ หรือเอาเรื่องความเครียดก่อน เอาเรื่องครอบครัวก่อน แล้วค่อยกลับมาที่เรื่องความเครียด ครอบครัวนะ มันเป็นสาขบุญสาขกรรม คำว่าสาขบุญสาขกรรมนะ อนาคตบัณฑิตเศรษฐี เป็นพ่อ ระหว่างพ่อกับลูก พ่อนี้มีศรัทธาพระพุทธเจ้ามาก เพราะสร้างบุญมา เพราะการสร้างบุญมาเขาเรียก “สหชาติ”

สหชาตินะสร้างบุญมาร่วมกับพระพุทธเจ้า อย่างเช่นเป็นแม่เห็นไหม เป็นแม่เป็นพ่อเป็นต่างๆ ต้องปรารถนา พอปรารถนา ต้องสร้างบุญ พอสร้างบุญมานะก็พระพุทธเจ้าใจ อย่างพระพุทธเจ้าอธิฐานเป็นพระโพธิสัตว์ นางพิมพาอยู่ข้างๆ นะ ก็อธิฐานเป็นคู่ ก็เป็นคู่กันมา

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าสหชาติ อนาคตะๆ นี่ปรารถนาเป็นอุปัฏฐากเห็นไหม นางวิสาขาเป็นอุบาสิกาที่อุปัฏฐากพระพุทธเจ้าดีที่สุด อนาคตะๆ นี่เป็นอุปัฏฐากทางฝ่ายอุบาสก เวลาสร้างวัดนะ เอาเงินไปวัดนะ วัดเซตวันนี่ ศรัทธามาก ไปค้าขาย ได้ยินว่า “พุทธะ” นี่ตื่นเต้นมาก ต้องไปเฝ้าพระพุทธเจ้า เพราะด้วยความปรารถนาอยากพบมาก แล้วก็ไปสร้างวัด สร้างวัดเสร็จแล้วตัวเองได้ฟังเทศน์ ตัวเองก็ได้เป็นพระโสดาบัน

ลูกชายนะ ลูกชายเลี้ยงมานะไม่เข้าวัด ทำอย่างไรก็ไม่เข้าวัด อนาคตะๆ นี่จ้างลูกชายไปฟังเทศน์ ที่แรกเริ่มต้นให้ไปอยู่ในวัดก่อน พอกลับมาจากวัดก็จ่ายรายวัน ก็จ่ายรายวันนะก็รับมาทุกวันนะ พอรับทุกวันปัจุบันนี้ เริ่มคุ้นเคย นี่มันสำคัญตรงนี้นะ สำคัญตรงที่เริ่มคุ้นเคย คุ้นเคยมันก็เปิดใจรับ ถ้าเราไม่คุ้นเคยเราต่อต้านใจ สิ่งนั้นมันมีอยู่เหมือนฝนตกนี้ เราปิดภาชนะ เราคว่ำโอ่ง ค่ำไห้ไว้เราจะไม่ได้น้ำฝนเลย

ถ้าฝนมันตกนะเราหางายโองงขึ้นมาเราจะได้น้ำฝน นี่พอไปวัดนะ ก็จ้างให้ไปวัดเฉยๆ พอกลับมาที่จ๋ายๆ ที่นี้ อนาคตๆ ก็ตั้งประเด็นละ ไปวัดนะ แล้วเวลาพระพุทธรเจ้าพูดอะไร ให้จำให้ได้วันละคำ มันเริ่มสนใจฟังไป พอเริ่มฟังนะ สนใจฟังว่าพระพุทธรเจ้าพูดว่าอะไรบ้าง

ที่นี้คนมีปัญญา คนมีปัญญานะ พอฟังขึ้นมาแล้วมันสะท้อนใจ เหมือนกับพระสารีบุตร นี่ปฏิบัติมาขนาดไหนนะ ไปอยู่กับสัตถุชัย ไปอยู่กับสัตถุชัยมาก่อน ปฏิบัติก็ไม่ได้ ปัญญาเยอะไป พอไปเจอพระอัสสชิ บิณฑบาต อุ้มู เรียบร้อยมาก มันถูกใจ ก็ไปถามพระอัสสชิ พยายามถามพระอัสสชิว่าใครเป็นอาจารย์ ท่านบวชมาจากใคร พระอัสสชิบอกว่าเราเพิ่งบวชใหม่ เราพูดธรรมะลึกซึ้งไม่ได้ ขอให้พูดเถิด พูดไปก็ได้ พระอัสสชิพูดคำเดียว

“ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ พระพุทธรเจ้าสอนให้ไปดับที่เหตุนั้น”

พระสารีบุตรฟังปั๊บ ปึ้ง เป็นพระโสดาบันเลย ลูกชายอนาคตๆ ก็เหมือนกันไป พอฟังเทศน์ๆ ใจมันลง มันฟังไป ปึ้งเป็นพระโสดาบันนะ พอจ้างให้ไปอยู่วัด แล้วก็จ้างว่าให้รับรู้วันละคำ พอมันถึงที่สุดปั๊บ มันปึ้ง! เป็นพระโสดาบัน

กลับไปบ้านนะ ไม่กล้าไปเอาสตางค์จากพ่อ ธรรมดาทุกวันไปวัดกลับมาต้องไปเอารายวัน วันนั้นไปกลับมาไม่กล้าไปเอาสตางค์ อายไป เป็นพระโสดาบัน จิตใจมันมีวุฒิภาวะ มันอายตัวเอง

อายว่ะ เกิดมาเป็นลูกพ่อ พ่อเลี้ยงมาตีนเท่าฝ่าหอย กว่าจะเลี้ยงโตขึ้นมาเป็นเรา พ่อสร้างสมบัติมรดกเอาไว้ให้ลูก แล้วพ่อยังเปิดตาใจ เพราะมันต่อต้าน เราต่อต้านเองเรารู้แหละ เรารู้ว่าเราต่อต้าน แล้วพอนี้จ้างให้ไปวัด แล้วไปฟัง ไปฟังเสร็จจนเข้าใจ เข้าใจแล้วเอาเนื้อความจนเป็นพระโสดาบัน

ไม่กล้าเอาสตางค์ อาย อายพ่อกัน นี่ระหว่างลูกกับพ่อ พ่อก็เหมือนกัน ระหว่างพ่อกับลูกนี่เขาเรียกว่า “สายบุญสายกรรม” ในครอบครัวนี้เห็นไหม เราเกิดในประเทศที่สมควร เกิดในพ่อแม่ที่ไม่เป็นมิจฉาธิจะพาเข้าวัดเข้าวา

ถ้าเกิดไปเจอพ่อแม่ที่ไม่พาเข้าวัดเข้าวา เกิดในประเทศที่ไม่สมควร ระหว่างพ่อ กับลูกนี้ ระหว่างเป็นครอบครัว มันจะมีปัญหากันไปหมด ตั้งแต่สมัยพุทธกาล ฉะนั้นพอ เราเกิดมาแล้ว พ่อแม่นี้เป็นพระอรหันต์ของลูกนะ

พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก เพราะอะไร อนันตริยกรรม ๕

๑. ทำให้พระพุทธเจ้าหือพระโลหิต

๒. ฆ่าพระอรหันต์

๓. ทำสังฆเภท

๔. ฆ่าบิดา

๕. ฆ่ามารดา

เป็นอนันตริยกรรม กรรมที่หนักมาก นี่พ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก ฉะนั้นพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของเรา พ่อแม่จะดีหรือนิสัยของพ่อแม่เป็นอย่างไร นั่นเป็นเรื่องนิสัยของท่าน แต่ท่านมีบุญคุณกับเรา เพราะเราได้เกิดมาจากท่าน

แล้วนี้เวลาคนบวชนี้ได้บุญ ๑๖ กัป เพราะอะไร? เพราะเอาเลือดเนื้อเชื้อไขของ พ่อของแม่มาบวช ร่างกายเรานี้เกิดมาจากไข่ของแม่ กับสเปิร์มของพ่อ ตรวจดีเอ็นเอ ตรวจพันธุกรรมพ่อแม่หมดเลย แต่นิสัยไม่ใช่

นิสัยใจคอเรื่องของจิต มันเป็นเรื่องปฏิสนธิจิตของเราเอง แต่เรื่องร่างกายนี้ ร่างกายของพ่อแม่ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ เพราะตรวจดีเอ็นเอได้ ตรวจพันธุกรรมได้ ของพ่อ ของแม่ทั้งหมด นี่พ่อแม่ให้ร่างกายเรามา ให้ชีวิตนี้เรามา

แต่ถ้าไม่มีพ่อแม่เราจะเกิดไม่ได้ เห็นไหม แล้วลูกไปบวชนี้ พ่อแม่จะได้ ๑๖ กัป จะรู้ไม่รู้ก็แล้วแต่เพราะเอาเลือดเนื้อของพ่อของแม่มาทำจุณศาสนา จักจุนศาสนา จักโพธิ์ ต้นโพธิ์ทางเหนือนี้เขาจะเอาไม้จักไว้ๆ เรามาบวชนี้เรามาจักศาสนาไว้จักราวๆ

พวกเรานี้จักไว้ๆ เพราะตั้งแต่พระพุทธเจ้าปรินิพพานมา สงฆ์นี้ไม่เคยขาดเลย ถ้าขาดสงฆ์นี้จะบวชพระต่อกันไปอีกไม่ได้ เพราะพระนี้เกิดท่ามกลางสงฆ์ เรามาบวชนี้

เท่ากับเรามาจำจรรยาบรรณ ศาสนาเห็นไหม มาบวชนี้ได้บุญ ๑๖ กับ พ่อแม่ได้ แล้วเราบวชเข้าไปแล้วนี่ เราจะไปประพฤติปฏิบัติ นั่นเป็นบุญของเรา เห็นไหม มันสายบุญสายกรรม แล้วมันเป็นทิวะ ยิ่งพ่อแม่กับลูกนะ ลูกไปบอกพ่อแม่อย่างไร พ่อแม่ไม่ฟังหรอก

แม่พระสารีบุตร ลูกนะเป็นพระอรหันต์ ๘ องค์ พระสารีบุตรนี่พ่อแม่เป็นมิจฉาทิฐิ การจะบวชพระพ่อแม่ไม่อนุญาต พระเจ้าสุทโธทนะขอไว้ ขอรว่าพระจะบวช พระนี้ต้องขอพ่อแม่ เพราะว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเอาสามเณรมาหุดมาบวช พระเจ้าสุทโธทนะตอนนั้นเจ็บปวดมาก

ทีนี้ขอพรไว้ว่า ใครจะบวชต้องขออนุญาตขอพ่อแม่ก่อน นี่พระสารีบุตรรู้ว่าพ่อแม่เป็นมิจฉาทิฐิ ก็เลยไปเผด็จกับสงฆ์ไว้ว่า ถ้าเป็นพี่น้องของผมนะบวช ขอให้บวชได้เลย เพราะพ่อแม่ของผมเป็นมิจฉาทิฐิ ก็เลยอนุญาตไง ก็เลยบวช เรวัตตะ จุนทะ พี่น้องพระสารีบุตรหมดคนนะ พระอรหันต์ทั้งนั้นเลย แม่ยังลูกบวชเป็นพระอรหันต์แม่นะ ก็ยังเจ็บซ้ำ เพราะเป็นพราหมณ์ สร้างสมบัติไว้มหาศาลเลย แล้วลูกไม่เอาก็อยากให้ลูกไถ่ก็ทิวะ

ทีนี้พระสารีบุตรนี่นะ ท่านจะนิพพานท่านก็ห่วงแม่ท่านมาก พอห่วงแม่ท่านมาก ท่านก็กำหนดอนาคตังสญาณดูว่า แม่เรานี้ใครจะแก้ ใครจะแก้แม่เรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแก้แม่เราได้ไหม พอมองเข้าไปแล้ว ไม่ใช่เราต้องแก้แม่เราเอง เพราะคตินั้นเป็นโรคถ่ายท้องถ่ายเป็นเลือด

คตินั้นพระสารีบุตรจะตาย ก็ไปลาพระพุทธเจ้าก่อน ก็ไปขอลา พระพุทธเจ้าก็บอก “สมควรแก่เวลาของเธอเถอะ” จะตายที่ไหน ก็รู้ว่าตัวเองต้องไปตายที่ห้องตลอดตลอดออกจากห้องที่บ้านนะ ที่บ้านนะเพราะแม่ตลอดที่ห้องไหน จะไปตายที่นั่น ตกเย็นก็เดินกลับบ้าน จะไปตาย หมดอายุขัยแล้ว

แม่เห็นลูกเดินมาแต่ไกล นี่แม่กับลูกนะ แม่เห็นลูกเดินมาแต่ไกล ลูกเรานี้บวชตั้งแต่หนุ่มจนแก่ ก็แก่แล้ว ผมขาวแล้ว สงสัยลูกจะเบื่อ บวชมาแล้วอยู่แต่ในป่าน่าจะมีแต่ความทุกข์ โคนต้นไม้นี้ลูกไม่มีความสุขหรอก สงสัยลูกจะมาสึก ฮ่าๆ ยังดีใจนะ คือยังอยากให้ลูกสึกมาดูแลสมบัติ ทิฐิยังเกิดนะ

พอลูกกลับบ้านแม่ก็ถาม “มาทำไม” “ก็มาเยี่ยมแม่ไง” แล้วก็ขอไปพัก ก็ไปพักในห้องที่คลอด นี่พอโรคกำเริบ เป็นโรคท้องเสียถ่ายเป็นเลือด พอเริ่มหัวค่ำเทวดามาอุปัฏฐากไง พราหมณ์นะเขาจะรู้

เพราะพราหมณ์เขาท่องเรื่องไตรเวทย์ เทวดามาเป็นลำแสงใจ ลำแสงสว่างพุ่งเข้าไปในห้องเลย ไอ้แม่เห็นแสงพุ่งมาต่อหน้าก็เปิดประตูถาม

“ลูกๆ ลูกใครมานะ”

“เทวดา เทวดามาอุปัฏฐาก”

พอเทวดามาอุปัฏฐาก พระสารีบุตรนี่ ก็บอกเป็นโรคปกติ เป็นโรคประจำตัวไง เป็นโรคท้องมาแต่ไหนแต่ไร

เพราะสมัยที่ยังแข็งแรงอยู่เห็นไหมเวลาปวดท้องนะ พระโมคคัลลานะไปเยี่ยมแล้วถามว่าเป็นอะไร บอกว่า ปวดท้อง และเค็มหายเพราะอะไร หายเพราะได้ข้าวยาคุ พระโมคคัลลานะมีฤทธิ์ ก็เลยคลายเทวดา เทวดาก็คลายไปที่ญาคูโยม ญาคูโยมเขาก็มีความสนใจ ด้วยความที่เขาถือยากใส่บาตรพระสารีบุตรมาก ก็ทำยากูไว้ใส่บาตรพระสารีบุตรตอนเช้า

พระสารีบุตรบิณฑบาต เขาก็ใส่บาตรพระสารีบุตร พระสารีบุตรไม่ยอมฉัน พระโมคคัลลานะถามว่าทำไมล่ะ ก็บอกว่า มันไม่บริสุทธิ์ไง บิณฑบาตด้วยเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง ด้วยสัมมาอาชีวะ ด้วยความถูกต้อง แล้วนี่ไปคลายเขา เหมือนมันไม่สะอาดไม่บริสุทธิ์ ไม่ยอมฉัน พระสารีบุตรเป็นโรคท้องมาโดยดั้งเดิม

นี่พอถึงเวลากลางคืนมันก็ถ่ายท้องไง เทวดาก็จะมาอุปัฏฐาก เทวดา อินทร์ พรหม อยากได้บุญกับพระอรหันต์ แต่พวกเราไม่รู้จักพระอรหันต์หรอก เพราะเราไม่รู้ว่าใครเป็นพระอรหันต์หรือไม่เป็น แต่พวกเทวดา อินทร์ พรหม เขารู้ เพราะจิตสะอาดจิตสกปรกนี่ เขาคุออก เขาจะมาอุปัฏฐาก

พระสารีบุตรบอกว่า มีพระอุปัฏฐากอยู่แล้ว เขามาเอาบุญของเขาแล้วเขาก็กลับ แล้วพอมาถึงเที่ยงคืนนะ ก็มีแสงสว่างพุ่งมาสว่างกว่านั้นอีก พอสว่างกว่านั้นอีกนะ แม่ก็เห็น แม่ก็ตามเข้าไปในห้อง

“ลูกๆ แสงอะไรเข้ามานะ”

“พรหม พรหมจะมาอุปัฏฐาก”

หึม! ลูกเรามีความสามารถขนาดนั้นหรือ เพราะพรหมณ์นะ อินฺดูเขกราบพรหมนะ เขกราบพรหม เขกราบไอ้พวกอาตมัน เขกราบไอ้พวกนั้นอยู่ เอ! เขาไปกราบสิ่งนั้น แต่ทำไมสิ่งนั้นต้องมาอุปัฏฐากลูกชายล่ะ จิตใจมันก็เริ่มมีใจชักอ่อนลงใจ พระสารีบุตรก็เทศน์นะ เทศน์กับอกแม่

“พระอินทร์ พรหมนะ เป็นแค่เด็กอุปัฏฐาก คือคนอุปัฏฐากพระพุทธเจ้าเท่านั้น”

เทศน์เลยนะ เทศน์พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณใจ พอเทศน์จบ แม่บรรลुพระโสดาบัน เพราะใจมันลงใจ พอใจมันเปิดฟัง สำคัญที่ความลงใจ ความเปิดใจ พอเปิดใจ ฟังเทศน์ปั๊บก็เป็นพระโสดาบัน ร้องไห้แม่ร้องไห้ใหญ่เลย พระโสดาบันนะร้องไห้ใหญ่เลย ร้องไห้ต่อว่าลูก

“ลูกไม่รักแม่ ลูกไม่รักแม่ ถ้าลูกรักแม่ ลูกต้องสอนแม่มานานแล้ว ลูกไม่สอนแม่”

เดินมาตอนเย็นยังจะบอกว่าจะมาสึกอยู่เลย ใจคนมันพลิกเห็นไหม

พ่อแม่กับลูก ลูกกับพ่อแม่ มันมีมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล พระรัฐบาลนะ เวลาจะบวช พ่อแม่ไม่อยากให้บวช พระรัฐบาลสร้างบุญมามาก อยากบวชมาก อยากบวชมาก ถ้าพ่อแม่ไม่อนุญาตนี้บวชไม่ได้ เพราะพระพุทธเจ้าบัญญัติไว้เป็นธรรมวินัย อดอาหารนอนเลยไม่กินข้าว แต่ทีนี้แม่ก็ไปเอาเพื่อนๆ มาอ้อนวอนขอเห็นไหม อ้อนวอนขอว่าให้กินข้าว

เพื่อนมาจากไหน เขาจะมีความสนิทกัน สมัยก่อนเขาจะมีเพื่อนซี้สนิทมาก จนพูดไปแล้วไม่ยอม เพื่อนก็มาบอกกับแม่ว่า แม่อยากเห็นหน้าลูกไหม อยาก ถ้าแม่อยาก

เห็นหน้าลูกแม่ต้องอนุญาตให้ลูกบวช ถ้าแม่ไม่ยอมเห็นหน้าลูก แม่อยู่เฉยไปนี่ลูกตาย เพราะเพื่อนกันเขารู้ใจกัน สุดท้ายแม่ยอม ยอมให้บวช พอบวชไปแล้วนะ พอบวชไปแล้วก็ปฏิบัติ พระรัฐบาลนี่ก็สำเร็จเป็นพระอรหันต์

แม่นิมนต์มาฉันที่บ้าน นิมนต์มาที่บ้าน พอนิมนต์มานะ สมบัติเศรษฐีนะ เอาทองคำมากองไว้เต็มไปหมดเลย เป็นกองๆ เลย แล้วถามลูกชายว่าเงินทองนี้ เพราะมีลูกชายอยู่คนเดียว แล้วถาม เงินทองนี้จะให้ทำอะไรลูก ลูกให้ทำอะไร พระรัฐบาลตอบว่าแม่เอาใส่รถเข็นนะ แล้วขนไปแม่น้ำนะ แล้วดื่มทิ้งไปเลย (หัวเราะ)

พระอรหันต์ตอบไง เพราะคุณค่าของอริยทรัพย์กับทรัพย์ฆานอกมันต่างกัน แต่พ่อแม่ไปห่วงตรงนั้น ห่วงแก้วแหวนเงินทอง ทองคำนะ เพราะโบราณมันไม่มีที่เก็บไข่มุข เขาเก็บสะสมไว้ฝังดินไว้ เขาก็นิมนต์มาฉัน แล้วก็เอามากองไว้ แล้วก็ปรึกษาลูกว่า ไอ้ทองคำนี้ ไอ้พวกนี้จะทำอะไร บอกว่าใส่รถเข็น เข็นไปถึงแม่น้ำแล้วดื่มทิ้งไปเลย เพราะพระอรหันต์ไม่คิด แต่พ่อแม่คิดเห็นไหม พระรัฐบาลก็ยังจะเอาพ่อแม่ เรื่องนี้ มันมีมาแต่สมัยพุทธกาลแล้วจะมีตลอดไปเพราะเป็นสาขานุญสาขกรรม

พ่อแม่กับลูกเห็นไหม พ่อแม่ทุกคน ลูกคนแรก เหม่มากๆ เลย นี่โง่ทองโง่ โง่ทองคล่องใจ ทีนี้ถ้ามันเป็นอกิชาตบุตร บุตรที่ดีกว่าพ่อ ดีกว่าแม่ บุตรนะ บุตรที่ดีกว่าพ่อ กว่าแม่ก็มี บุตรที่เสมอพ่อเสมอแม่ก็มี บุตรที่เลวกว่าพ่อกว่าแม่ก็มี อันนี้มันเป็นบุญเป็นกรรม

คู่ครองเห็นไหม คู่สร้างคู่สม โอ้โฮ จะมาส่งเสริมกันนี้คู่สร้างคู่สม คู่ทุกข์คู่ยาก นะดูโลกกันไปนะ คู่เวรคู่กรรมนะ คู่เวรคู่กรรมนะมีปัญหากันตลอดแต่ก็ไม่แยกจากกัน นี่คืออะไร มันมีเวรกรรมมา คนเราเกิดมานะมันมีต้นทุน ต้นทุนจากสะสมมา แล้วพอต้นทุนสิ่งนี้มาแล้วนี้ เราเอาต้นทุนนั้น ถ้าศาสนาพุทธสอนอย่างนี้ เราต้องเข้าใจ แล้วเราแก้ไขของเรา แก้ไขด้วยการกระทำของเรา

เราทำดี พอมีไครมานี้ เพราะพ่อแม่นี้แก้ยากมาก พระบวชใหม่ทุกองค์เลย พอเข้ามาศึกษาศาสนาอยากให้พ่อแม่รู้ อยากจะไปเทศน์พ่อแม่ เราบอก เอ็งอย่าไป ถ้าเอ็งไปหาพ่อแม่ละ พ่อแม่จะหาว่าไปขอเขา ไปอ่อนน้อมไปขอเขา นี่ ติฐิเขาจะมี เอ็งอยู่เฉยๆ เอ็งทำดีของเอ็ง

ถ้าพ่อแม่คิดถึงพระได้นุญแล้ว คิดถึงลูกก็คิดถึงพระ แล้วถ้าคิดถึงพระแล้วมาทำบุญกับพระเห็นไหม เป็นสายเลือดด้วยได้นุญตั้งแต่ลูกบวชแล้ว ถ้าลูกปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เราอยู่ของเรา ทำดีของเรา เขาคิดถึงความดีของเรา เขาซึ่งใจเขาเอง

พ่อแม่ทุกคนความสุขของพ่อแม่ คือลูกของเราประสบความสำเร็จ พ่อแม่ทุกคนนะ ลูกของเรานะ ถ้าลูกของเราขึ้นในสังคมได้ และมีสถานะทางสังคมยอมรับ พ่อแม่จะมีความสุขมากเลย พ่อแม่ไม่ต้องการข้าวของ แก้วแหวนเงินทองจากลูก พ่อแม่ต้องการให้ลูกประสบความสำเร็จ นี่ถ้าลูกประสบความสำเร็จนี้พ่อแม่จะมีความสุขมาก

แล้วเราทำตัวเราดี เราเป็นคนดี พ่อแม่จะมีความสุขไหม ถ้าความสุข ความดีของลูกมาจากไหน ก็มาจากศีล จากธรรม มาจากคุณงามความดี พ่อแม่ก็อยากลอง ถ้าเราจะไปฝันนะ ทิฐินะ คุสึ เป็นอธิบดี เป็นนายกไปถึงบ้าน แม่เรียกคุณหนู คุณหนูทั้งนั้นนะ ลูกของแม่จะใหญ่ขนาดไหนก็คือลูกของแม่ อยู่ข้างนอกนี่ แหม ใหญ่โตมากนะ มีอำนาจมาก พอเข้าบ้านนะ กลายเป็นคุณหนูไง มันเป็นเรื่องธรรมชาติ

นี่ถ้าเราจะทำนี่ เราทำดีของเรา แล้วอย่างที่ว่าก็จะขอมะ เวลาทำบุญกุศล มันมีบางคนเห็นไหม รู้อยู่นะ อย่างเล็กๆ เห็นไหม เด็กๆ ลูกเรานะ มันมีเก็บออมสิน มันมีเท่าไร เวลาทำบุญนะลูกอยากทำไหม ลูกมันแคะกระปุกนะ แคะกระปุกมา เสร็จแล้ว มันแคะกระปุกมานะ แล้วเราให้มันทีหลังนะ เราเอาเงินเราให้ คือฝึกเด็กใจ

เด็กนี้ กว่ามันจะได้เก็บใส่ออมสินนะ แล้วถ้ามันแคะกระปุกมันออกมานะ บุญของมัน แต่พ่อแม่ให้แล้วทำนี่เงินของพ่อแม่ แต่ถ้าเงินของมัน มันใส่กระปุกไว้ แล้วมันแคะมาเอง อันนั้นสำคัญมากเลย เพราะบุญอยู่ที่เจตนา บุญอยู่ที่ความตั้งใจ เจตนาความตั้งใจนั้นเป็นบุญ ไม่ใช่สิ่งของนั้นเป็นบุญ บุญอยู่ที่หัวใจ

ถ้าหัวใจนั้นมันเปิดมา นี่ไง พ่อแม่ถ้าเปิดใจนั้นมา พ่อแม่จะได้ประโยชน์มาก ทรัพย์ อริยทรัพย์ ทรัพย์จากภายนอกคือทรัพย์สมบัติ ทรัพย์จากภายใน คุณธรรมในหัวใจ เราฝึกฝนกันมาขนาดไหน เราฝึกฝนมาเพื่อคุณธรรมในหัวใจอันนั้น แล้วถ้าคุณธรรมในหัวใจอันนั้นมันพัฒนาการของมันขึ้นมา จนมันคงที่

พระโศดาบัน พระสกิทา พระอนาคา คือจิตที่คงที่ แล้วคงที่อย่างนี้ ไม่ใช่คงที่แบบอินดู อินดูมันคงที่แบบอาตมัน แต่คงที่อย่างนี้มันคงที่แบบสะอาดบริสุทธิ์ คงที่แบบแรงขั้ที่มันไม่มี ความคงที่นี้เกิดจากการประพฤติปฏิบัติของเรา ความคงที่นี้เกิดจากธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เป็นสัจธรรม แล้วเราปฏิบัติขึ้นมาของเรานะ

ดูพระไตรปิฎกเห็นไหม ค้นไปเถอะ อ่านให้หมดทั้งดูพระไตรปิฎกเลย มันเป็นผู้พระไตรปิฎกเปล่าๆ นะ เราอ่านขึ้นมา เรามีความรู้ของเรา นะ ธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าเหมือนกันวางไว้ แล้วเราประพฤติปฏิบัติ นะ ถ้าเราไม่ทำสมาธิ สมาธิไม่เกิดขึ้นมากับเรา เราไม่สร้างปัญญา ปัญญาจะไม่เกิดขึ้นกับเรา ปัญญาที่เกิดขึ้นกับเราที่ปัจจุบันนี้ คือปัญญาของกิเลส

ปัญญาของกิเลส เพราะเรามีกิเลสค้นหา เรามีทิฐิมานะ แล้วทิฐิมานะนั้นมันคิดออกมา ไปศึกษาธรรมพระพุทธเจ้านะ นิธรรมของพระพุทธเจ้านะ แต่ทิฐิมานะเรานะ ทิฐิมานะเราเห็นไหม เราขั้บรรลเห็นไหม เลี้ยวซ้ายเลี้ยวขวา ทิฐิมานะทำให้ธรรมของพระพุทธเจ้านี้คลเคลื่อนไปตามความเห็นของเรา ไม่เป็นสัจธรรมความจริง

ในการประพฤติปฏิบัติของเรานี้ มันจะเป็นสัจจะความจริงที่เราประพฤติปฏิบัติของเรา โดยความจริงของเรา ถ้าทำความจริงนี้ให้มันเกิดขึ้นมา ความจริงอย่างนี้มันจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร ถ้าจิตเราไม่เป็นกลาง จิตเราเป็นกลางคืออะไร จิตเราเป็นกลางคือสมาธิใจ สมถะนี้ตัวสำคัญมาก ถ้าไม่มีสมถะนะ ความคิดทั้งหมด ความคิดเกิดจากกิเลส ความคิดเกิดจากเรา เพราะเราเกิดมาจากกิเลส

ถ้าความคิดเรา ถ้าจิตเราเป็นกลาง ใจเราเป็นกลาง เราขั้บรรลเราควบคุมใจเราไปตามสัจจะความจริง สัจจะความจริง เห็นไหม นั่งภาวนาจับก็จับ เวทนาก็คือเวทนา ทุกข์ก็คือทุกข์ ทุกอย่างมันเป็นสัจธรรมความจริง แต่! แต่เพราะเราปรารถนา มีตัณหาทะยานอยาก ต้องการให้เป็นไปตามความประสงค์ของเรา ทุกข์ก็ไม่อยากได้ ปวดก็ไม่อยากได้ แต่สุขอยากได้นะ อยากได้ก็ไม่ได้ เพราะมันเป็นอนิจจังทั้งหมด ทั้งความสุข ความทุกข์ ทุกอย่างมันเป็นอนิจจัง ทั้งหมดเลย

ความเป็นอนิจจังนี้มันเกิดโดยธรรมชาติของมันใช่ไหม มันมีอยู่โดยความเป็นจริงใช่ไหม แต่จิตที่เข้าไปรู้ไปเห็นตามความเป็นจริงอันนั้น เรายังไม่มี ไม่มีเพราะอะไร เพราะสรรพสิ่งที่มันเป็นอนิจจังมันเป็นไปกับเราไง เพราะจิตเราไปเป็นอันเดียวกับเขา จิตเราไปอยู่ในความเป็นอนิจจังอันนั้น ทั้งๆ ที่ตัวจิตมีอยู่ ตัวจิตมีอยู่ มันคงที่นะ จิตไม่เคยตาย คงที่แบบพุทธ ไม่ใช่คงที่แบบอิสระ ไม่ใช่คงที่แบบฮินดู

ฮินดูคือคงที่แบบอาตมัน อัตตา คือคงที่แบบคงที่ แต่คงที่ของเราคือคงที่แบบมี แต่มีโดยการเปลี่ยนแปลง มี! มี! มี! แต่มันเปลี่ยนแปลงโดยบุญกรรม บุญกรรมมันตามสถานะ สถานภาพของจิตมันเปลี่ยนแปลงไปตามบุญกรรมของคน บุญกรรมอย่างนี้ มันบุญกรรมโดยการขับเคลื่อนโดยการทำบุญ ทำดีของเราเห็นไหม

เราถึงพยายามปฏิบัติของเรา เราจะเอาสัจจะความจริง คำว่าบุญกรรมการขับเคลื่อน เอาความสะอาด เอาอริยสัจ เอาสัจจะความจริงนี้เข้าไปชำระล้างมัน ชำระล้างใจเห็นไหม ถ้าชำระล้างใจเห็นไหม พุทธะอยู่ที่ไหน พระพุทธเจ้าอยู่ที่ไหน มันคงที่ความเป็นจริงอยู่ที่ไหน มันอยู่กับเราที่เราค้นหาเจอ

นี่การค้นหาเจอนี้มันอยู่ที่การปฏิบัติของเรา ที่เรามาปฏิบัติเรามาทุกขมายากเห็นไหม ทรัพย์ของเรา ทรัพย์จากความจริง เราถึงมาประพฤติปฏิบัติ แล้วสิ่งที่ประพฤติปฏิบัติมันต้องเริ่มจากสิ่งแวดล้อมที่ดี สิ่งแวดล้อมที่ดีเห็นไหม จิตใจที่ดี

ถ้าจิตใจนี้เขาลงใจๆ สิ่งแวดล้อมของใจไม่ดี มันทฐิมานะ พูดเท่าไรมันก็เข้าหูซ้ายทะลุหูขวาหมดมันเข้ามามันก็ออกหมด พูดจนชินปาก ฟังจนชินหู แต่หัวใจมันด้าน หัวใจมันด้าน แต่ถ้ามีการกระทำนะ หัวใจมันลง หัวใจมันไม่ต่อต้าน ถ้าหัวใจไม่ต่อต้านนี้ หงายภาชนะ

เวลาในพระไตรปิฎกนะ เวลาพระพุทธเจ้าเทศน์สักทีหนึ่ง ถ้าใครมีความเชื่อขึ้นมาเหมือนหงายภาชนะขึ้นมา ถ้าหงายขึ้นมาสิ่งใดมันก็เข้าไปอยู่ในนั้นได้ เปิดใจขึ้นมา ถ้ามันลงใจ ใจมันลง มันฟังแล้วมันมีเหตุมีผล มันฟังแล้วมันค้นคว้า มันฟังแล้วมัน เขย่าๆ เขย่าๆ เขย่าหัวใจไง เวลาเขย่าหัวใจนะ ขนพองสยองเกล้า ธรรมะเวลามันทิ่มเข้ามาในหัวใจนะขนพองหมดเลย นั่นละมันมีโอกาส

แต่ถ้ามันคือด้านนะ พุดไปเถอะ พุดไป ทีนี้ ถ้าเขาไม่ฟังเราก็อำของเราเห็นไหม ทำเป็นตัวอย่าง ทำในสิ่งที่ดี เวลามานะ หนูจะไปวัด ไปวัดกลับมาที่พระเขาสอนอย่างนี้ วันละคำสองคำนะ พุดให้พ่อฟังแค่นี้พอ พระเขาบอกเลยนะว่าชีวิตมันสั้นนัก ชีวิตข้างหน้ามันยังอีกยาวไกล แล้วเวลาถึงที่สุดแล้ว ไม่ใกล้ฝั่ง ถึงเวลามันต้องลี้ลมลงฝั่งนี้ มันจะมีสมบัติอะไรไป พุดแค่นี้

แล้วชีวิตนี้มันมาจากไหน ตามซิ แล้วชีวิตมันมาจากไหน แล้วชีวิตจะเดินไปอย่างไร แต่พระพุทธเจ้ารู้หมด ในศาสนาพุทธนี่นะ มันตอบสนองชีวิตได้ทั้งหมด ถ้าศาสนาไม่ตอบสนองเรื่องชีวิต เรื่องการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ไม่ใช่ศาสนา

นี่ที่เราเกิดมา เราเกิดมาจากไหน ทุกคนบอกว่าเกิดมาจากท้องพ่อท้องแม่ วิทยาศาสตร์พิสูจน์ได้แค่ออกมาจากท้องแม่ แต่ความจริงปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิต คู่อันนี้ ไอ้โคลนนิ่งเห็นไหม ที่เขาทำนะ เขาต้องดึงนิวเคลียสออกมา แล้วเอาสิ่งนั้นเข้าไป นั่นเป็นวิทยาศาสตร์นะ แต่ถ้าไม่เป็นปฏิสนธิจิตเป็นไปไม่ได้

บางทีบอกว่าไอ้คอมพิวเตอร์นี้จะสร้างให้ควบคุมโลกเลย มันเป็นไปได้หรือ เพราะมันไม่ใช่ชีวิต มันไม่ใช่จิต ไม่ใช่ธาตุ ธาตุที่มีชีวิตใจ สสารธาตุไม่มีชีวิตใจ สสารทุกอย่างทางธรรมชาติมันเป็นวิทยาศาสตร์ใจ การแปรสภาพของมันไป จากธาตุหนึ่งสู่อีกธาตุหนึ่ง มันแปรสภาพของมันไป

แต่จิตนี้ เกิดชาตินี้เป็นนาย ก. ตายไปเกิดชาติหน้าเป็นนาย ข. นาย ก. กับนาย ข. เกี่ยวเนื่องกันอย่างไร นาย ก. ตายไปแล้ว มาเกิดเป็น นาย ข. อ้าว นาย ก. ตายไป เกิดเป็น นาย ข. ก็จิตดวงนี้ จิตดวงนี้ตายคือหมดวาระ คือจิตนี้ออกจากร่าง นาย ก. ถ้าไปเป็น เทวดา อินทร์ พรหม ก็ไปตามสถานะของแรงขับ

ถ้ามันไม่เป็นเทวดา อินทร์ พรหม มันไปที่ยมบาล ก็ไปเพื่อตัดสินกัน ถ้ามันทำบาปอกุศลนะมันก็ลงไปที่อเวจี ถ้ามันไม่ไปนั้นมันก็เกิดในใจอีก มันก็ไปเป็นมนุษย์อีก จิตดวงนี้มันเป็นไป ถ้าไม่มีจิตดวงนี้นะ การเกิดของเราแบบวิทยาศาสตร์

ถ้าพูดวิทยาศาสตร์เลย รถยนต์สายพานการผลิต รถยนต์นั้นออกมารุ่นเดียวกันจะเหมือนกัน ๑๐๐ เปอร์เซนต์เลย พ่อแม่คนหนึ่งก็เป็นสายการผลิตหนึ่ง ลูกออกมา ๔ คน

๕ คนไม่เหมือนกันสักคนเลย แสดงว่าโรงงานนี้ใช้ไม่ได้ คุณภาพนี้ใช้ไม่ได้ เพราะโตโยต้าออกมาแล้วมันคนละรุ่นไม่เหมือนกัน

มันอยู่ที่ไหน มันอยู่ที่กรรมนี่ไง มันอยู่ที่ปฏิสนธิจิตนี่ไง ปฏิสนธิจิตนี้มันมีกรรมของมัน ทั้งๆ ที่ไข่ของแม่ ไข่ของแม่ออกมาจากที่เดียวกัน ทำไมลูกออกมาไม่เหมือนกัน ลูกออกมาไม่เหมือนกันเลย นิสัยก็ไม่เหมือนกันเลย แม้แต่แฝดนะ ไข่ใบเดียวกันแท้ๆ เลย ออกมา ๒ คน นิสัยยังไม่เหมือนกันเลย นี่มันมาจากไหนล่ะ

มันมาจากนี่ไง จากนาย ก. นาย ก. ทำดีมาก สร้างบุญกุศลมามาก นาย ก. ไปเกิดเป็นนาย ข. บุญกุศลที่นาย ก. สร้างมา นาย ข. ได้รับ สร้างบุญมาดีใช่ไหม พันธุกรรมทางจิตมันปรับมาดีใช่ไหม ทศนคติก็ดี ปฏิภาณไหวพริบดีดี ดีไปหมดเลย รูปร่างกลางตัวแหม สวยหมดเลย

นาย ก. ทำบาปอกุศล ทำมาแต่ความชั่ว แต่นาย ก. รักษาศีล ๕ ศีล ๕ มนุษยสมบัติ มนุษยสมบัติคือรักษาศีล ๕ ที่ดี นาย ก. ทำมาแต่ความชั่ว แต่มีรักษาศีลไว้ดี ก็มนุษยสมบัติ มันต้องมีสถานะมนุษยสมบัตินะ มนุษยสมบัตินั้นจะไปเกิดในสถานะต่างๆ นาย ก. ทำความชั่ว แต่มีศีล ๕ มนุษยสมบัตินั้นมาเกิดเป็น นาย ข. นาย ข. เกิดมานะ ก็เกิดมาแบบทุกข์ๆ ยากๆ เกิดมานะสังคมก็ตีเตียน สังคมก็มีแต่....

นี่ไง แล้วนาย ก. นาย ข. เกี่ยวอะไรกัน? กรรม! เกี่ยวกันโดยกรรม กรรมมันเกี่ยวพันกันมา จิตของนาย ก. มาเกิดเป็นนาย ข. แล้วนาย ข. บอกว่า ไม่รับรู้เลย นาย ก. ทำอะไรไว้มันไม่เห็นเกี่ยวกับเราเลย ทำไมเราต้องมารู้ กรรมของเขาทำไมเราต้องมารู้

กรรมของจิตนั้น ไม่ใช่กรรมของนาย ก. หรือกรรมของนาย ข. มันกรรมของจิตดวงนั้น จิตดวงนั้นเป็นผู้กระทำเอง ถ้าไม่มีความรู้สึก ไม่มีความคิด ไม่มีความตั้งใจ ใครเป็นคนทำ มือเป็นคนทำ สสารเป็นคนทำ ซากศพทำงานเป็นไหม ซากศพทำงานไม่ได้ ต้องหัวใจคิด

หัวใจมันเป็นคนปรารถนา มันถึงสั่งให้มือทำ มือการเคลื่อนไหวไปนี้ นาย ก. ทำมันก็ลงไปอยู่ที่จิตของนาย ก. นั้น แล้วจิตของนาย ก. ก็ไปเกิดใหม่ สายบุญสายกรรม บุญกรรมอย่างนี้นะ ศาสนานี้ตอบถึงชีวิตเลย

มันมาจากไหน ชีวิตนี้มาจากไหน?

เกิดมาทำไม?

เกิดมาแล้วตายแล้วจะไปไหน?

ตายแล้วสูญ ตายแล้วไม่มี อยู่กันตามสบายๆ ตายแล้วก็หายกันไป เราคิดนะ เราคิด แต่ความจริงไม่เป็นตามนั้น พอความจริงไม่เป็นตามนั้น เวลาไปเกิดเป็น นาย ข. ไปนั่งทอดกเลณนะ ทำไมคนนั้นเขาได้อย่างนั้น ทำไมคนนี้เขาได้อย่างนี้ ทำไมเราไม่ได้

อ้าว ตัวเองไม่ได้ทำมาไง ก็ความคิด ถ้าเราคิดปฏิเสธ ไม่มีภพ ไม่มีชาติ เราจะทำแต่ตามใจเรา แต่ถ้าเรายอมรับว่าสัจจะความจริงมันมี ทั้งๆ มันมีจริงอยู่แล้ว สิ่งนี้มีอยู่โดยดั้งเดิม ไม่มีใครไปดับแต่งมัน มันมีอยู่โดยธรรมชาติของมัน พระพุทธเจ้ามาเห็นมารู้เท่านั้นเอง ของนี้มันมีอยู่แล้ว พระพุทธเจ้ามารู้มาเห็น พอรู้เห็นเสร็จแล้วก็มาบอกพวกเราไง

มันมีอย่างนี้นะ ทำอย่างนี้แล้วจะได้อย่างนี้นะ ทำอย่างนี้จะได้สิ่งที่ตอบสนองนะ พระพุทธเจ้ารู้เห็นแล้วมาบอกเรา มาสอนเรา สอนถึงวิธีการให้เราขับเคลื่อนชีวิตของเราให้ไปในทางที่ดี พระพุทธเจ้ารู้เห็นแล้วมาสอนเรา ไม่ใช่ว่าพระพุทธเจ้าสร้าง ไม่มีใครสร้าง

เพราะพระพุทธเจ้าองค์นี้เป็นองค์ที่ ๔ แล้วพระศรีอริยเมตไตรยจะมาตรัสรู้เป็นองค์ที่ ๕ ของมีอย่างนี้ วัฏฏะมันหมุนอย่างนี้ เหมือนโลกนี้ ยุคสมัยมันอย่างนี้ ยุคน้ำแข็งเห็นไหม แล้วยุคน้ำแข็งมายุคเหล็ก มายุคโลหะ แล้วมายุคปัจจุบันนี้ แล้วพอทรัพยากรใช้หมดแล้ว มันก็กลับย้อนยุคกลับไปอีก โลกมันก็จะทำลายตัวมันเอง แล้วมันก็จะไปทับถมทรัพยากรขึ้นมาอีก หมุนไปเป็นล้านๆ ล้านๆ ปียุ่อย่างนี้ หลายล้านปี

แล้วเราก็จะมาเวียนตายเวียนเกิด โลกก็เป็นอย่างนี้ ชีวิตก็เป็นอย่างนี้ จะหมุนเวียนไปอย่างนี้ แต่ถ้าเราทำจริงขึ้นมา มันจะจบลงที่นี้ มันจะจบลงได้จริงนะ สิ่งนี้พูดถึงตั้งแต่เรื่องของสายบุญสายกรรม

เรื่องของสายบุญสายกรรมนะ เรื่องพ่อเรื่องแม่ มันเป็นอย่างนี้แหละ มันเป็นธรรมชาติของมันอย่างนี้อยู่แล้ว ถ้าเรารู้จริงนะ เรารู้แล้ว เราก็ตั้งของเรา เราตั้งของเรา แล้วเราทำของเรา ทำดีเพื่อเรานะ การสอนโดยไม่สอนใจ การสอนที่ดีที่สุดคือการสอนโดยไม่สอน แต่ถ้าเราตั้งใจจะไปสอนนะ เขาจะวิ่งหนีเลยนะ พ่อแม่ก็คือพ่อแม่ ลูกก็คือลูก วุฒิภาวะนะ

เวลาคนแก่ๆ มาหาเรา เขาบอกเขามีอายุมาก ทำไมเราไม่เคารพ ไม่ดูแลเขาเลย เรียบอกโยมตายเดี๋ยวนี้ละ โยมก็ไปเกิดเป็นทารกต่อท้ายเรานะ มันเป็นที่จิตของเราคิดเองว่าเรามีอายุมากไม่มีอายุมาก มันเป็นความคิดของเรา ทิฐิของเราเท่านั้น มันเป็นเรื่องจริงไหม อายุใครมาก ภูวนมานี้ใครรู้อะไรบ้าง ภูวนมาขนาดนี้ ใครจะรู้อะไรบ้าง มันไม่มีใครรู้อะไรหรอก มันไม่มีใครรู้อะไรจริงเลย

นี่เวลาฟังธรรมอย่างนี้ แล้วมันสะท้อนใจ พอมันสะท้อนใจถึงความจริงแล้ว เราถึงต้องย้อนกลับมาดูที่เรา มาดูที่เรา พระพุทธเจ้าสอนที่นี้ละ พระพุทธเจ้าสอนคนมีกิเลส พระพุทธเจ้าไม่สอนคนที่ไม่มียกเลส พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนพระอรหันต์ พระพุทธเจ้าสอนเรา นี่พูดถึงความเครียด

ความเครียดนะ ความวิตกกังวลนะ มันก็เป็นพันธกรรมทางจิตนะ พันธกรรมทางจิตที่สร้างมานะ ถ้าพันธกรรมทางจิตไม่สร้างมานะ มันจะไม่มีโทสจิต โมหะจิต โลกจิต คนโทสจิตนะนะ มันเวลาอะไรกระทบเข้ามาแล้ว มันธาตุไฟ มันจะกระทบแล้ว มันจะโกรธ มันจะความรู้สึกเร็ว พวกนี้มีปัญญานะ

โลกจิต เห็นไหม พวกโลกจิต มันก็จะไปตามจิตมันนะ โลกจิตทำไมโลกะละ มันอยากไปหมดนะ พออยากไปหมดนี่เป็นเหยื่อสังคมเลย คุณติการประชาสัมพันธ์ คุณสินค้า เขาโฆษณา มันอยากได้อะไรก็มีไปหมดเลย แล้วซื้อทำไม ซื้อมาเก็บ ซื้อมาไว้ในตู้

โลกจริต โทสจริต โมหจริต โลกจริต จริตมันมาอย่างนั้น พอมาอย่างนั้นปั๊บ มัน
เป็นพันธุกรรม พันธุกรรมทางจิตนะ เราจะเก็บซ่อนไว้ขนาดไหนนี่ จริตนิสัยเราเป็น
อย่างนี้ พอเก็บซ่อนไว้ นี่ สิ่งนี้มันจะเกิด

แล้วเวลาคุณติ เราอยู่โดยปกติ เราก็ดูทุกคน มันจะมีความสุขดีทั้งนั้น แต่เวลามัน
หม่นหม่นคิดอยู่ข้างใน มันทุกข์ไหม มันทุกข์นะ แล้วมีอะไรแก้มันได้ ธรรมะ ธรรมะ
เท่านั้นนะ ไปหาหมอนนะ หมอนก็ให้ยานอนหลับ นอนไม่ได้ใช้ไหม อ้าว กินยาๆ แล้วแก้
ได้ไหม ปะทั่ง บรรเทา มันแก้ไม่ได้หรอกจริงๆ แล้วแก้ด้วยธรรมะ

เดี๋ยวนี้โลกนะทางวิทยาศาสตร์เจริญขึ้น อย่างเห็นว่าธรรมะมีคุณประโยชน์มาก
ถึงจะเอาธรรมะนี้เข้าไปบำบัดใจ ธรรมะบำบัดเขาจิตของเขาเข้าไปนะ จะสร้างจะเอา
ศาสนานี้ไปเป็นประโยชน์ แต่คนที่เอามาใช้มาทำนะเป็นไหม ธรรมะบำบัดนะมันก็
ทายาแดงใจ คือถ้ามันทำ ใจไม่เป็นธรรมนะ พูดถึงความเครียดอันนั้นไม่เป็น

ความเครียดมันเกิดจากอะไร ความเครียดมันเกิดจากอะไร เกิดจากความวิตก
กังวล ความวิตกกังวลเกิดจากอะไร ความวิตกกังวลนะ มันเกิดจากเราไม่แน่ใจตัวเอง
เรานี้ไม่แน่ใจตัวเองนะ ถ้าเราไม่แน่ใจตัวเองปั๊บ เห็นไหม ความมั่นใจ ขาดความ
มั่นใจ ขาดทุกอย่างเลย

ถ้าขาดความมั่นใจแล้วเราจะทำอะไร แล้วความมั่นใจมาจากไหน ความมั่นใจ นี่
ใจ ที่เรที่ตั้งสติ ที่เราฝึกกันอยู่นี้ใจ เราฝึกนี้เรที่ตั้งสติไว้ แล้วกำหนดลมหายใจพุทโธ
พุทโธๆ มันจะเรียกความมั่นใจของเรา

แต่ที่นี้ พอมันเป็นจิตใช้ไหม จิตของเรามันคลอนแคลนอยู่แล้วใช้ไหม ที่นี้พอ
เราจะฝึกสติ เราจะตั้งสติ เราจะทำอะไร ตัวเองขาดความมั่นใจอยู่แล้ว แล้วไปตั้ง ไป
สร้างให้ตัวเองมั่นคงมันก็ยังคลอนแคลน มันก็ยังเหลวไหลอยู่นั่นนะ แล้วมันจะแก้
อย่างไรละ

นี่มันก็แก้ด้วยครูบาอาจารย์ของเรา นี่ใจ ก็ที่ครูบาอาจารย์ของเราเทศนาว่าการให้
ฟัง นี่ใจ ทางมันมาอย่างนี้ ชีวิตเรามาอย่างนี้ คือให้เราตัดตอน ตัดตอนกับสิ่งที่มันฝังใจ
เรา เราต้องตัดตอนให้อยู่กับปัจจุบัน เห็นไหม ธรรมะนี่สอนเรื่องปัจจุบันธรรม

ปัจจุบันนี้เราเป็นใคร ปัจจุบันเราเป็นชาวพุทธ เราเป็นเจ้าของศาสนา เราเป็นชาวพุทธ เราเป็นศาสนาพุทธ แล้วศาสนาพุทธสอนที่ไหน ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา แล้วมีปัญญาใหม่ แล้วก็มีปัญญาๆ นั่นก็ปัญญาของกิเลส เพราะปัญญาอย่างนี้ทำให้เราขาดความมั่นใจใน คู่มือทางการศึกษานี้ เรายิ่งศึกษามากขนาดไหนใช้ใหม่ รู้ไปหมดเลย รู้ทุกอย่างเลยนะ ทำอย่างนั้นๆ แต่ตัวกู กูไม่รู้ตัวกูเองนะ แบบหนักมากนะ

แต่ถ้าเรามีความมั่นใจเห็นใหม่ เรามีความมั่นใจ เรามีความมั่นคงของเราละ เราศึกษาขนาดไหน ทางวิชาการเรารู้ไปหมดเลยใช้ใหม่ พอเรารู้ขึ้นมาเรามั่นใจในตัวของเราใช้ใหม่ เรา ใช้สิ่งที่การศึกษามาเป็นประโยชน์ได้บ้าง บ้างๆ เลย เพราะเราบริหารจัดการความคิดเราได้เป็นระบบเลย โดยความคิด เราศึกษามาแล้ว แต่เราไม่มีความมั่นใจในตัวเราเอง

ทั้งๆ ที่รู้นะ แต่ฐานมันไม่มี ฐานมันคลอนนะ รู้มาก็แบบลัด ละล้าละลังจะทำก็ไม่กล้าทำ ไม่กล้าทำสิ่งใดๆ ทั้งสิ้นเลย ถ้ามันไม่กล้าทำ มาฟังธรรมะนี้สิ ฟังธรรมะธรรมะนี้ฟังสิ ธรรมะนี้สอนเรื่องอะไร ชีวิตนี้มาจากไหน คนจะสูงส่ง คนจะมีคุณค่าขนาดไหน คนจะต่ำต้อยขนาดไหน ชีวิตเหมือนกัน จิตหนึ่งเหมือนกัน

เขาก็จิตหนึ่งมาเกิดเป็นเขา เราก็จิตหนึ่งมาเกิดเป็นเรา คนกับคนมันต่างกันตรงไหน คนกับคนมันไม่ต่างกันตรงไหนเลย มันต่างกันตรงคุณธรรม ต่างกันตรงหัวใจ ต่างกันตรงจิตใจที่มันมั่นคง ไม่มั่นคงนะ ในธรรมเห็นใหม่ จิตของคนเหมือนกันหมดนะ ต่างกันตรงพระอรหันต์ ต่างกันตรงที่ไม่มีกิเลสใจ

ไอ้เราละจิตเหมือนกันแต่กิเลสเต็มหัว พอกิเลสเต็มหัวแล้ว กิเลสคืออะไร กิเลสคือตัณหาความทะยานอยาก กิเลสคือ ทิฐิมานะ กิเลสคือมานะๆ สิ่งที่เป็นมานะ คืออะไร โง่จะตายนะ กูเก่ง กูรู้ เวลาอวดเขา สวมหัวโขน โอ๊ย สูดยอด สูดยอดเลย ในดวงใจว่าห่วย ในดวงใจว่างเปล่า มันจะมีความสุขเหมือนกันได้อย่างไรละ ฟังธรรมะสิ ธรรม

เราย้อนกลับมาที่เราเห็นใหม่ ชีวิตนี้เหมือนกัน ใช่! พ่อแม่คือพ่อแม่ ปู่ย่าตายายคือปู่ย่าตายาย นี่ทางอีสานเห็นใหม่ ผู้เฒ่าผู้แก่ สังคมนะ เขาเคารพผู้เฒ่าเพราะผ่านประสบการณ์เห็นใหม่ คำว่า ผู้เฒ่า นี่มันเป็นตำแหน่ง มันเป็นประเพณีของพื้นบ้าน ผู้เฒ่าหมายถึง ผู้ใหญ่ในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่ในหมู่บ้านเราจะเคารพบูชา

ในหมู่บ้านนั้นมีเหตุการณ์กระทบกระทั่งกัน จะให้ผู้เฒ่านี้เป็นคนตัดสินนะ เพราะเราเชื่อในประสบการณ์ชีวิตของท่าน เราเชื่อในการดำเนินชีวิตของท่าน ที่ท่านเห็นมาว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก ประสบการณ์ชีวิตของเรามันยังน้อยกว่า เราเชื่อตรงนั้น จิตใจเราเชื่อผู้เฒ่าผู้แก่เห็นไหม

มีครูมีอาจารย์เราเชื่อครูบาอาจารย์ของเราเห็นไหม ครูบาอาจารย์ท่านผ่านประสบการณ์ชีวิตของท่านมา ประสบการณ์ชีวิตของท่าน ประสบการณ์ของกิเลส กิเลสมันมาอย่างนี้

คนภาวนาทุกคน มันต้องเริ่มต้นจากบริหารความเครียด บริหารใจนี้ให้เป็นกลาง ถ้าใจเป็นกลาง นี่ก็สัมมาสมาธิ แต่มันเป็นกลางไม่ได้เพราะอะไร เป็นกลางไม่ได้เพราะ ๑ ถ้ามันเป็น โลภะ โมหะ มันก็ทำให้ตัวเองไม่มั่นใจ แต่ถ้ามันเป็น โทสะ มันเป็น โทสะมันก็เกิดทิฐิ เกิดความแข็งกร้าว จิตมันไม่เป็นกลางมันไม่มีหรอก

พวกโทสะ นี่มันไฟนะ โทสะมันเป็นไฟ สิ่งใดมันจะรู้ไปก่อน มันจะรู้ไปก่อน พูดอย่างนี้มันจะพุทโธไม่ค่อยได้ แต่ถ้าเป็น โลภะ เป็น โมหะนี่ สร้างความมั่นใจของเรา แล้วพุทโธๆ แล้วพุทโธๆ ของเรา คำว่า พุทโธๆ ของเรานี้ละ โดยธรรมชาติของพลังงาน ความคิดนี้มันเกิดมาจากไหน

โดยธรรมชาติของพลังงานมันเป็นอวิชชา แล้วความคิดเห็นไหม สัม เปลือกสัม ความคิดนี้มันเหมือนเปลือกนะ ถ้าความคิด ถ้าเราพูดถึง ถ้าเราไม่มีความคิด พลังงานเฉยๆ เหมือนเนื้อสัม เนื้อสัมโดยธรรมชาติ ผลไม้ถ้าไม่มีเปลือกมันเก็บไว้ไม่ได้หรอก ผลไม้มันต้องมีเปลือกเพื่อรักษาเนื้อผลไม้มันไว้

ตัวจิตก็เหมือนกัน ความคิดมันเหมือนเปลือก มันเหมือนสิ่งที่มันรักษาใจนั้นไว้ ถ้าไม่มีความคิด เวลาเราไม่คิดใจเรามันอยู่ไหน เวลาความคิด ความคิดมาแล้ว เครียดแล้ว เครียดๆ ความคิดมาแล้ว นี่ความคิดมันเป็นเปลือกเห็นไหม มันเป็นอาการ มันเป็นเงาของมัน

แล้วความคิดมาจากไหน? ความคิดมาจากไหน? ความคิดก็มาจากใจ แล้วใจเวลามันคิดขึ้นมา ใจก็โง่ ความคิดก็เงา ทั้งโง่ทั้งเงา มันก็หมุนวนอยู่อย่างนั้นละ

แต่ถ้าเราเชื่อในธรรมของพระพุทธเจ้าเห็นใหม่ เรามีสติ มีสติ ตามความคิดไป ตามความคิดไป ความคิด ธรรมชาติของมัน ความคิดนะ เวลาเราไม่คิดมันก็ไม่มีเห็นใหม่ เราจะว่างๆ บางทีสบายใจนั่งอยู่นี่ โลง สบายมากเลย ความคิดไม่มีหรอก พลังงาน มันพลังงานเลยๆ

นี่ไง สมาธิของปุณฺณ ทุกคนมีสมาธิอยู่แล้ว ถ้าคนขาดสมาธิ คือคนขาดสติ คือคนเสียสติ เรามีสติ เรามีสติอยู่ มีสมาธิอยู่ แต่! แต่เป็นสมาธิของปุณฺณเป็นสมาธิของมนุษย์ แต่พระพุทธเจ้าต้องการสัมมาสมาธิ สมาธิของพระโสดาบันไง สมาธิของปุณฺณ กัลยาณปุณฺณ โสดาปัตติมรรค

ในโสดาปัตติมรรค มันมีสัมมาสมาธินะ มีสัมมาปัญญา มันมีสัมมาทั้งหมด สมาธิ นี่มันสร้างได้ คือจิตคนนะมันตั้งมั่นได้ จากเครียดนะ แล้วมันทำลายความเครียดหมดเลย เป็นกลาง คือเป็นสมาธิว่าง มีความสุขมาก จากสมาธิที่ว่าง ที่เป็นกลาง เราเอาออกทำงาน ปัญญาที่เกิดจากสมาธิ นี่ จะเป็น โลกุตระปัญญา ปัญญาอย่างนี้นี่มันเป็นปัญญาในพุทธศาสนา เป็นปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ทีนี้เราเข้าใจผิดกันเอง เราเข้าใจผิดกันว่า การใช้สมองคิดนี่คือปัญญา ปัญญาอย่างนี้ เขาเรียกโลกียะปัญญา คุณติ สมาธิเขาเรียก ฌานโลกีย์ เห็นใหม่ มันมีฌานโลกีย์ มันเป็นสมาธิของโลก กับสมาธิเห็นใหม่ สัมมาสมาธิ มันเป็นสมาธิของในธรรม ในทางศาสนา ปัญญาที่คิดอยู่นี่ มันเป็นโลกียะปัญญา คำว่าโลกียะปัญญา มันเกิดจากเรา

“มารเอ๋ยเธอเกิดจากความดำริของเรา เราจะไม่ดำริถึงเจ้าอีกแล้ว เจ้าจะเกิดจากจิตของเราไม่ได้อีกเลย” นี่พระพุทธเจ้า เยี่ยมมาร

มารเอ๋ยเธอเกิดจากความดำริ ความคิด ดำริเหมือนกันใหม่ ความคิดมันเกิดจากความดำริ เราดำริใช่ไหม เรามีดำริว่าจะทำอะไร แล้วเราก็ตัดโครงการนั้นขึ้นมา

ถ้าดำริ มารเกิดตรงนี้ แล้วพอจิตมันสะอาดแล้วนี้ มารมันไม่มี แล้วพอมารไม่มี นั่นจิตของพระอรหันต์ใช่ไหม เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเยี่ยมมาร แต่สำหรับเรามีกิเลสใช่ไหม มี! นี่พอมิ เราต้องทำสมาธิ เราต้องทำความสงบของใจ เพื่อให้

มารนี้มันสงบตัว เพื่อให้ปัญญามันเป็นโลกุตตรปัญญานี้ มันได้บริหาร ได้ฝึกฝนมันขึ้นมา ได้สร้างมันขึ้นมา

พอสร้างมันขึ้นมา ปัญญานี้จะเริ่มแก้กล้า พอมันแก้กล้า สมาธิหมุนมันก็แก้กล้าขึ้น ถ้าสมาธิอ่อนปัญญานี้ก็หายเลย พอเกิดปัญญาก็เป็นปัญญาเราแล้ว ปัญญาสัญญาใจ ปัญญาคิดใจ ปัญญาข้อมูล ปัญญาที่เราคิดกันอยู่นี้มันเป็นปัญญาข้อมูลนะ ปัญญาที่เราศึกษาทำวิจัยมานี้ เราเก็บข้อมูลมา อูย... ฐู... เก่ง... ไม่เป็นนะ ทำอะไรไม่เป็นสักอย่างนะ เพราะมันยังไม่ได้ฝึก ของจริงมันต้องฝึก ต้องทำขึ้นมา

พอทำขึ้นมา พอทำขึ้นมามันเกิดจากพื้นฐานที่จิตเป็นสมาธิ พอมันฝึกปัญญาขึ้นมา ปัญญามันจะเกิดขึ้นมาๆ มันจะเป็นโลกุตตรปัญญา ปัญญาอย่างนี้! ปัญญาอย่างนี้! ที่มันมาแก้กิเลส ปัญญาอย่างนี้ ปัญญาเกิดจากสมาธิ เราถึงพยายามฝึกทำสมาธิกัน

แล้วพอทำสมาธิทุกคนจะน้อยใจมาก แล้วเมื่อไหร่จะได้วิปัสสนาเสียที แล้วเมื่อไหร่จะใช้ปัญญาเสียที พอจิตมันเริ่มสงบ ฝึกได้ ปัญญานี้ฝึกได้ พอมันสงบ มันสบาย มันว่างๆ ตรีกละย ถามตัวเองแค่นี้ นี่เกิดปัญญาเลย

เกิดมาจากใคร? ใครพาเกิด?

เกิดมาแล้วนี่ มานั่งอยู่นี่ เกิดมาทำไม? นั่งอยู่นี่เพื่ออะไร?

เขาบอก หาสตางค์ไง หาสตางค์ ไม่ใช่ หาสตางค์นะ หาสตางค์เพื่ออยู่เพื่อกินนะ หาความสุขนะ หาตัวเองให้เจอ ถ้าหาเราเจอ เราจะทำให้เป็นความสุขได้ เรายังไม่รู้จักตัวเอง เราสับสนประมาทมากนะ พวกโยมนี้ พวกโยมคือใคร โยมนี้ชื่ออะไรกัน พ่อแม่ตั้งชื่อให้ แล้วไปเปลี่ยนที่ทะเบียนราษฎร ทะเบียนราษฎรเปลี่ยนแล้ว ชื่อเปลี่ยนไปแล้ว

ตัวเรานี้คือใคร ไม่มีใครเคยเห็นตัวเราเองเลย แต่ถ้าจิตเป็นสมาธิ เอ้อ... นี่ใจเราอยู่นี่ใจ เราอยู่นี่ เห็นไหม เราอยู่นี่ เราจะเป็นสุขหรือเป็นทุกข์เห็นไหม เราเห็นต้นข้าวของผู้ที่เป็นความสุขและเป็นความทุกข์ แล้วเราบริหารมัน ทำให้มันเป็นความสุขขึ้นมาแล้วมันจะเป็นความสุขของเรา เห็นไหม

แล้วหัวใจเราเป็นไขไหม หัวใจเราทุกข์ยากไหม หัวใจเรานี้ทุกข์ยากให้อุปัญชา
ใจเราเกิด ถ้าอุปัญชาใจเราเกิด ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต ใครทำจิตของตัวเองให้ม
ความสงบเห็นไหมก็เท่ากับได้เฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยิ่งเข้าไปเห็นธรรมแท้ๆ
นะ พุทธะเป็นอย่างนี้ พุทธะเป็นอย่างนี้ เห็นตามความเป็นจริงทั้งหมดนะ อยู่กลางหัวอก

ฉะนั้นเวลาบอกศึกษาพระไตรปิฎก ศึกษาพระไตรปิฎกมันเป็นแผนที่เครื่อง
ดำเนิน เป็นทุกวิธีการที่เข้ามาหาใจทั้งนั้น การจะทำให้เห็นหัวใจได้จริงนะ พุทธโ การทำ
ความสงบของใจ มันบริหารได้หมดนะ แม้แต่โรคความเครียดนี้มันเป็นพื้นฐาน มันเป็น
พื้นฐานความทุกข์ของมนุษย์

สติ สมาธินี้ ลบล้างความเครียดหมดเลย ถ้าจิตเป็นสมาธิ จิตมันปล่อยวางหมด
มันโล่งของมันหมดเลย มันอยู่ที่ตัวมันเองโดยอิสระภาพ ไม่ได้แบกหามความคิด ไม่ได้
แบกหามวิตกกังวล ไม่ได้แบกหามสิ่งใดๆ เลย ไม่ได้แบกไว้ในหัวใจแม้แต่นิดเดียวเลย

สิ่งที่มันจะเป็นความเครียด สิ่งที่จะเป็นความวิตก วิตกกังวลก็เพราะตัวมันเองมัน
รักษาตัวมันเองไม่ได้ ตัวมันเองรักษาตัวมันเองไม่ได้ แล้วรักษาตัวมันเองไม่ได้แล้วกิเลส
หนาด้วยนะ ทุแก่่ง ทุแก่่ง ก็ทุแก่่ง ก็ทุแก่่ง ก็ถึงทุกขอยู่นั่นไง

ถ้ามันยอมทิ้ง ว่ามันแน่ มันแก่่ง แล้วพยายามฝึกขึ้นมา ธรรมขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้ามันจะไหลเข้าสู่หัวใจของเรา หายภาชนะขึ้นมา แล้วปฏิบัติไป ธรรม
นั้นมันจะไหลเข้าสู่ใจ ธรรมนะมันจะไหลเข้าสู่ใจ พอธรรมมันไหลเข้าไปสู่ใจ จิตอิม
เต็ม

จิตที่เป็นสมาธิ คือจิตอิมเต็ม คนอิมเต็ม คนพอมันจะไปแสวงหาอะไร คนหิวไข
ไหม คนกระหายไขไหม มีสิ่งใดมามันก็ต้องรีบดำรงชีวิตของมัน ความคิดอารมณ์ จิต
วิญญานอาหาร ความคิด วิญญาน ความรู้สึก เป็นอารมณ์ มันเป็นอาหารของจิต

จิตมันเหมือนน้ำ มันเหมือนอากาศ ถ้ามันไม่มีภาชนะรองรับ เราจะไม่รู้ว่านี่
อากาศ เราจะดูเห็นไม่เห็นด้วยตาเปล่าเห็นไหม จิตก็เหมือนกัน ถ้ามันหิวกระหาย นี่มัน
จะเสพ มันจะเสพ อะไรมานี้วิตกกังวล ยึดไปหมด ยึด รับรู้ไปหมดเลย แล้วก็แบก
รับภาระไว้ แล้วก็วิตกกังวล แล้วก็เครียด แล้วก็ทุกข์

“สมาธิ”ทำให้ความเครียด ทำให้วิตกกังวลหายไป”

แล้วพอเป็นความเครียดนะ “ขนาดแค่เป็นสมาธิ คนยังเข้าใจว่านี่คือนิพพาน” นี่คือสุขมาก แล้วมันสุขมากนะ ในขณะสมาธิก็มีหยาบ มีกลาง มีละเอียด ในอุปจารสมาธิก็มีหยาบ มีกลาง มีละเอียด ในอัปปนาสมาธิก็มีหยาบ มีกลาง มีละเอียด

เราจะบอกว่าขั้นของสมาธิเนี่ยมันหลากหลายมาก แล้วคนที่เห็นสมาธิกว้าง สมาธิใหญ่ ก็คิดว่านิพพานได้ คนที่เป็นสมาธิหยาบๆ สมาธิก็คือสมาธิ สมาธิเป็นนิพพานไม่ได้ สมาธิเป็นธรรมไม่ได้ สมาธิเป็นเครื่องมือเข้าไปหาธรรม สมาธิ ปัญญาเป็นเครื่องมือเข้าไปสู่ธรรมะ ตัวสมาธิ ตัวปัญญาไม่ใช่ธรรมะ ไม่ใช่! เป็นเครื่องมือเข้าไปสู่ธรรมะ

ไม่มีเครื่องมือเข้าไปสู่ธรรมะ เอ็งจะเข้าไปอย่างไร ไม่มีเครื่องมือไม่มีหนทางเข้าไปสู่ธรรม เข้าไปถึงธรรม อะไรจะเข้าไป แล้วก็ว่า พอไม่เข้าใจนะ โอ๊ย..ปัญญานี้ นี่มรรคผลนิพพานๆ ทุกอย่างสมมุติทั้งนั้นนะ แต่มันจริงตามสมมุติ มันมีจริงนะ

เกิดมานี้เป็นมนุษย์ นี่สมมุติ ถ้าสมมุติ สมมุติที่มาตัวตายสิ มาตัวตายก็กรรมอีก มันจริงตามสมมุติ มันมีจริงๆ เราทำลายไม่ได้ เวลาพระอรหันต์ เห็นใหม่ กับผู้ที่สร้างบุญกุศลไว้มาก เขาบอกว่า สร้างบุญมากต้องเกิดดี อ้าว เกิดดีไม่รับมาตัวตายไปอยู่ที่ดีละ ทำไว้ดีมหาศาลเลยนะ มาตัวตายตกนรกเลย เพราะทำดีไว้เยอะเลย มันควรจะได้ กลับไปมาตัวตายเป็นกรรมก็ตกนรกไปก่อน มันไม่ได้ไปอยู่ที่ดีเลย

นี่ใจพระอรหันต์ถึงว่า ตามอายุขัยเห็นใหม่ พระพุทธเจ้าแม้จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าแล้ว ก็รอหมดอายุขัย ชีวิตที่เหลือนี้เพื่อประโยชน์ต่อสังคม ประโยชน์ต่อสังคม สังคมมันได้ประโยชน์ กับสิ่ง.. คุณ นักศึกษาต้องการผู้ชี้นำนั้น ต้องการครูบาอาจารย์ที่ชี้นำ คนที่ปฏิบัติก็ต้องการครูบาอาจารย์เป็นคนที่บอกผิดบอกถูก แล้วมีสิ่งนี้ คอยบอกเรานี้ เราจะมีโอกาสมหาศาลเลย ถ้าไม่มีนะเราต้องกระเสือกกระสนของเราไปกันเอง เราต้องกระเสือกกระสนนะ

ฉะนั้นเวลาปฏิบัติแล้วถึงต้องรอให้หมดอายุขัย มันเป็นกรรมไง แล้วดูสิ เวลาพระพุทธเจ้าจะนิพพานนะ พระอานนท์เสียใจร้องไห้ใหญ่ นะ พยายามไปกราบอ้อนวอนให้พระพุทธเจ้าดำรงชีวิตอยู่ต่อไป ทั้งๆ ที่เป็นพระโสดาบันนะ

“อานนท์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ ถึง ๑๖ ครั้ง ถ้าเธอนิมนต์เรา เราจะอยู่อีกกับหนึ่ง เธอไม่นิมนต์เราเลย พอเราปลงอายุสังขารแล้ว ก็จะมานิมนต์”

แม้แต่พระพุทธเจ้า ๘๐ ปี หมดอายุ ถ้าพระอานนท์นิมนต์ไว้ ก็ยังต่อได้ ต่อได้อยู่ได้อีกกับหนึ่ง อีก ๔๐ ปี ๘๐ ไข่มุข กับหนึ่ง ๑๒๐ นี้กับโดยสมมุติ กับโดยทิพย์ กับหนึ่ง กับนี้มันมี เราจะเอาหมายถึงกับของระยะไหน ถ้ากับหนึ่งโดยสมมุตินี้ก็ ๑๒๐ ปี อยู่อีก ๔๐ ปี

“อานนท์เธอไม่นิมนต์เราไว้เลย ถ้าเธอนิมนต์เราไว้ เราจะปฏิเสธเธอถึง ๒ หนหนที่ ๓ เราจะรับนิมนต์ของเธอ” อยู่ได้เห็นไหม

ชีวิตมันยังอยู่ได้ การที่ว่าจะอยู่ได้นี้ มันต่อได้มันอะไรก็ได้ ถ้าพูดถึงว่าผู้ที่ใจเป็นธรรมนะ ถ้าใจไม่เป็นธรรมไม่ได้ ใจไม่เป็นธรรมเพราะเราวิตกกังวล เหมือนกับใจเราที่เป็นคนป่วย คนป่วยนี้ พอมันเป็นคนป่วยแล้วนี้ โรคภัยไข้เจ็บมันถึงที่สุดแล้ว ตายเพราะว่าทนพิษบาดแผลไม่ไหว

ใจเราป่วย พิษของเศษกรรม พิษของกิเลสตัณหา มันทำให้เราหมดอายุขัย แต่ถ้าจิตมันไม่ใช่คนป่วย จิตสะอาดบริสุทธิ์ ไม่มีบาดแผล ไม่มีสิ่งใดเป็นภาระ จะอยู่ไม่อยู่ก็เป็นเรื่องของจิตดวงนั้นนะ จิตดวงนั้นจะอยู่ก็ได้ ไม่อยู่ก็ได้ ถ้าร่างกายนั้นนะ ถ้าพระอานนท์นิมนต์ก็อยู่อีก ๔๐ ปี พระอานนท์นิมนต์ไม่ได้ เพราะพระอานนท์คิดไม่ถึง ก็ตายวันวิสาขบูชา มันเป็นประโยชน์กับโลกเห็นไหม

ทำได้ เพราะร่างกายมันแค่หายใจ เอาออกซิเจนมาฟอกเลือด มันก็หมุนไปอย่างนี้ แต่หัวใจที่มันอยู่ละ ตัวหัวใจนี้คือตัวพลังงาน ธาตุ ธาตุไฟ ตัวพลังงานที่เผาผลาญให้อวัยวะทั้งหมดขับเคลื่อนไป ไม่มีพลังงาน ไม่มีจิต ร่างกายก็เหมือนขอนไม้

จิตเคลื่อนออกจากร่าง ร่างกายทุกอย่าง เลือดก็แข็งตัว ร่างกายก็แข็ง แต่ถ้ามีพลังงานนี้เผาผลาญอยู่มันก็มีการหมุนเวียน นี่ตัวจิต แล้วเวลาไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์

พรหมไม่มีร่างกาย มันก็อยู่เป็นทิพย์ของมัน ตัวนี้มันเวียนไป ถ้าทำของเราเห็นไหม ถ้าเครียดใจ หลักการมันเป็นอย่างนี้ แต่มีคนมาหาเยอะมาก แล้วเราอธิบายไป

คำว่า อธิบายมันอยู่ที่ว่าจริง อยู่ที่ไหนฐาน มันเหมือนกับประสาธนะ คืออุปบัติเหตุ นะ เขาไปประสบอุปบัติเหตุโดยอะไร โดยรถ โดยสารพัด โดยอะไร เขาไปประสบอุปบัติเหตุอะไรมา จิตเราไปกระทบกับอะไรมา บางคนทุกข์เพราะอะไร ทุกข์ในครอบครัว ทุกข์ใช้หนี้การงาน ทุกข์เพราะการปฏิบัติ

พอปฏิบัติแล้วนี้ มันมีกัน มันต้องไปดูเหตุ พอเหตุมันเกิดขึ้นมา เราเวลาใครมา จะแก้ตามเหตุมัน ถ้าแก้ตามเหตุมัน เพราะเขาได้สิ่งที่เป็นสมุฏฐานที่เป็นต้นเหตุมา หลากหลายแตกต่างกัน แล้วเขาก็ไปติดกังวลแตกต่างกัน

ทีนี้มันก็ต้องย้อนกลับมาที่นี้ บางทีถ้ามันเกิดจากการภาวนา เกิดจากภาวนาเพราะ มันมีกรรม มีการทำผิด แล้วพอภาวนาไป ไปข้างนอกมันเกิดการกระทบใจ อย่างเช่น ไปเห็นไปรู้อะไรต่างๆ เวลาจิตเราสงบนะ เราจะเห็นนิมิต เห็นความรู้ต่างๆ

ถ้าจิตมันเห็น ถ้าจิตมันมีรากฐาน คำว่ารากฐาน คือบารมีที่สร้างมานะ จิตมันจะแข็งแรง มันจะมีสติ เห็นอะไรมันไม่ตื่นเต้นนะ มันจะรู้จะเห็น เหมือนผู้ใหญ่ ดูสิ่งต่างๆ ผู้ใหญ่จะไม่หลงตาม

แต่ถ้าจิตมันกำลังไม่พอ จิตเป็นเด็ก มันไปเห็นเหมือนกัน อย่างเด็กๆ เห็นอะไรนะ วิ่งไปหาแม่เลย กลัว! กลัว! กลัว! จิตเพราะมันอ่อนแอ พอมันไปเห็นปั๊บ มันจะตกใจ มันก็จะมีความรู้สึก เห็นไหม ใจนี้มันอยู่ที่นี้สั้ย อยู่ที่ไหนฐาน การเห็นอย่างหนึ่ง เห็นนะ บางคนเห็นแล้วไม่กลัวอะไรเลย เห็นแล้วยังเข้าไปแก้ไขจัดการได้ บางคนเห็นแล้วอก ลั่นขวัญแขวนเลย แล้วบางคนไม่เห็นอะไรเลยละ ไม่เห็นก็มี ไม่เห็น สงบก็มี

แต่ละเหตุการณ์ แต่ละบุคคลที่เป็น ไม่เหมือนกันนะ จะมาแก้เป็นสูตรสำเร็จ ไม่ได้ เวลาเราแก้สิ่งที่กระทบมานะ มันมีมาหลากหลาย แล้วพอชีวิตประจำวันเราก็เหมือนกัน คนเรากระทบกับเรื่องอะไรมาเรื่องในบ้าน เรื่องของเรา เรื่องของอะไร มันหลากหลายมาก พอหลากหลายเราก็แก้ไปตามนั้น

แต่โดยหลัก ก็ที่พูดให้ฟัง เครียด หรือ เริ่มจากความวิตกกังวล ไม่มั่นใจ เสียความมั่นใจ สิ่งต่างๆ แล้วมันจะลดลงไป มันจะแก้ด้วยการฝึกสติ แก่ด้วยธรรมะ ธรรมะอย่างเดียว อย่างอื่นแค่บรรเทา แต่นี้โลกเจริญ วงการแพทย์เจริญ เวลาใครมีปัญหาอะไรก็ไปหาหมอ หมอก็ฉีดยาให้ ก็ฉีดยาให้ยา ก็ฉีดยาให้ยา มันก็แก้ไปแค่นั้นนะ เพราะโลกเจริญไง เลยไม่เห็นคุณค่าของธรรมะไง

สมัยโบราณนะโลกยังไม่เจริญ ทุกคนเห็น “ธรรมะเป็นธงชัย” ธรรมะเป็นธงชัยที่คนจะเข้าถึงธงชัยนี้

เดี๋ยวนี้ เห็นว่าธรรมะเป็นภาระ เป็นสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ ก็เลยไปเอาโลกเป็นใหญ่ ธรรมะเท่านั้นที่จะแก้ไขเรื่องอย่างนี้ได้ แต่ธรรมะมันก็ต้องแบบว่าธรรมะที่สะอาดบริสุทธิ์นะ ถ้าธรรมะเจือด้วยสารพิษ มันก็ทำให้เราทุกข์เข้าไปอีกนะ ฉะนั้นถ้าเราไม่มั่นใจ เราก็ดูของเรา แก้ไขของเราเพื่อประโยชน์กับเราเนอะ มีอะไรอีกไหมไม่มีเนอะ เอวัง...